

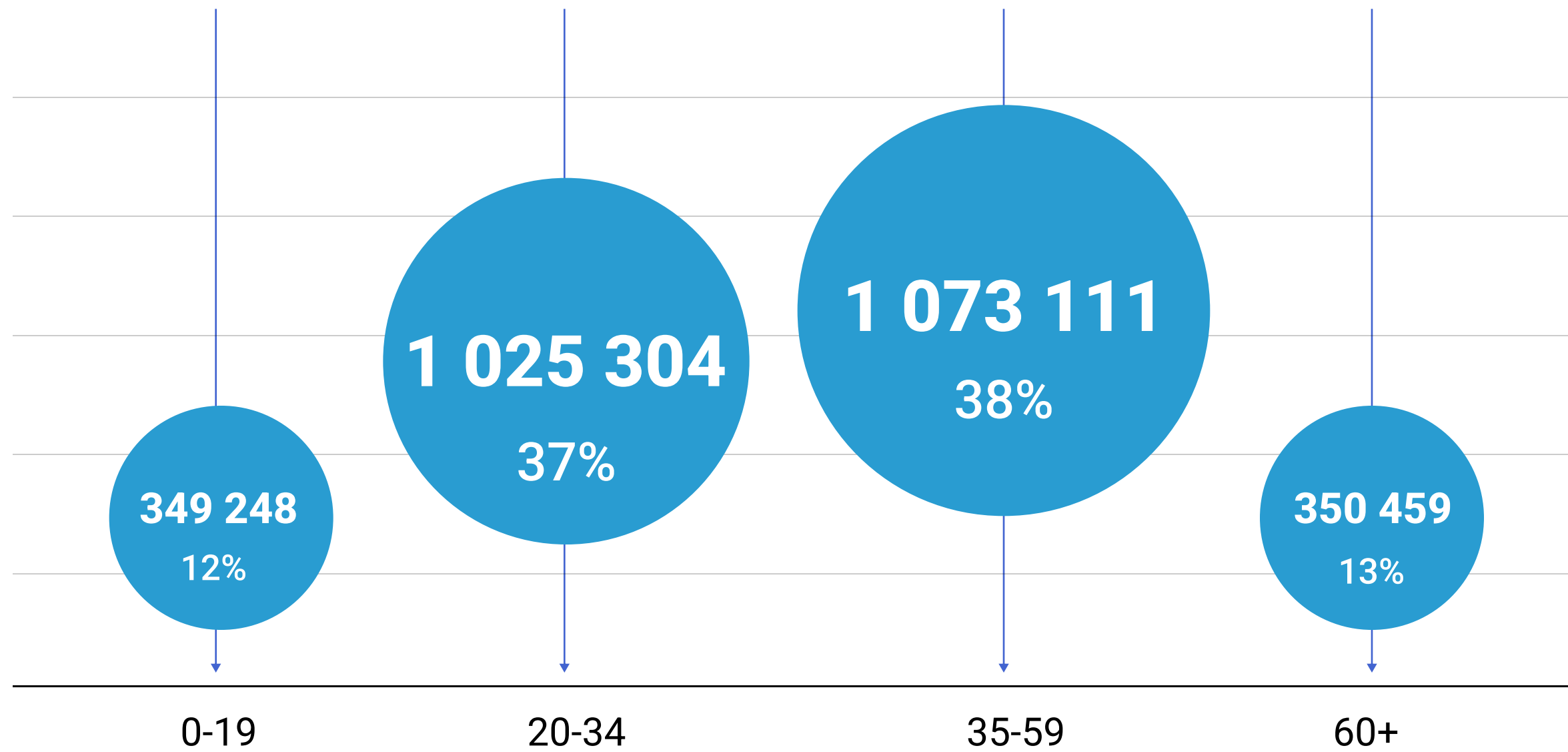

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ХАЛЫҚТЫҢ КӨШІ-ҚОНЫ

ХАЛЫҚ САНАҒЫ ЖӘНЕ ТҮРҒЫН ҮЙ ҚОРЫНЫҢ МӘЛІМЕТТЕРІ 2021

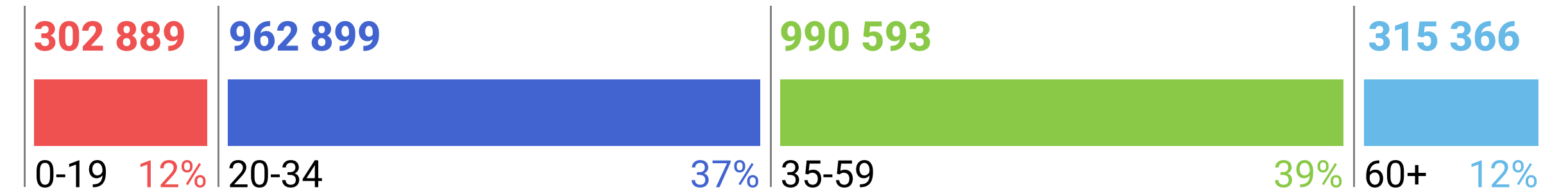
Деректер 2021 жылғы 1 қыркүйектегі халық санағын жүргізу кезінде әкімшілік-аумақтық бөлініске сәйкес келтірілген

Қазақстан Республикасындағы жас топтары бойынша жалпы көші-қон (адам, %)

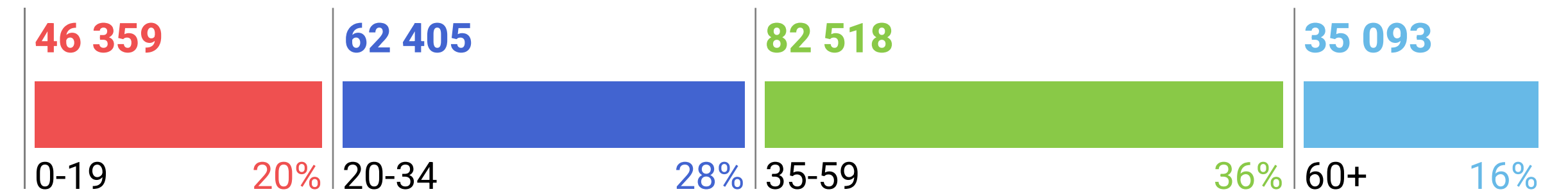
2021 жылғы санақ қорытындысы 2009-2021 жылдар аралығында Қазақстанға және оның ішінде 2 798 122 адам қоныс аударғанын көрсетті. Бұл көші-қонның басым бөлігін (92%) ішкі көші-қон құрайды, Қазақстанның 2 571 747 азаматы ел ішінде қоныс аударды. Көшіп-қонушылардың жалпы санынан (ішкі және сыртқы) 12% (349 248 адам) - балалар мен жасөспірімдер, 37% (1 025 304 адам) – жастар, 38% (1 073 111 адам) – орта жастағы ересектер, 13% (350 459 адам) – қарттар.

Қазақстан Республикасы шегіндегі жас топтары бойынша ішкі көші-қон (адам,%)

Ішкі көші-қонға келетін болсақ, ел ішінде қоныс аударатын адамдардың басым көпшілігі 20-59 жаста. 20-34 жас аралығындағы ішкі жас көшіп-қонушылар 37% (962 899 адам), ал орта жастағы ересектер 39% (990 593 адам) құрайды. Бұл екі жас тобы бірге 1 953 492 адамды құрайды (барлық ішкі көшіп-қонушылардың 2 571 747-нің 76%). Ең кішкентай топтар (әрқайсысы 12%) - балалар мен жасөспірімдер - 302 889, сондай-ақ қарт адамдар - 315 366.

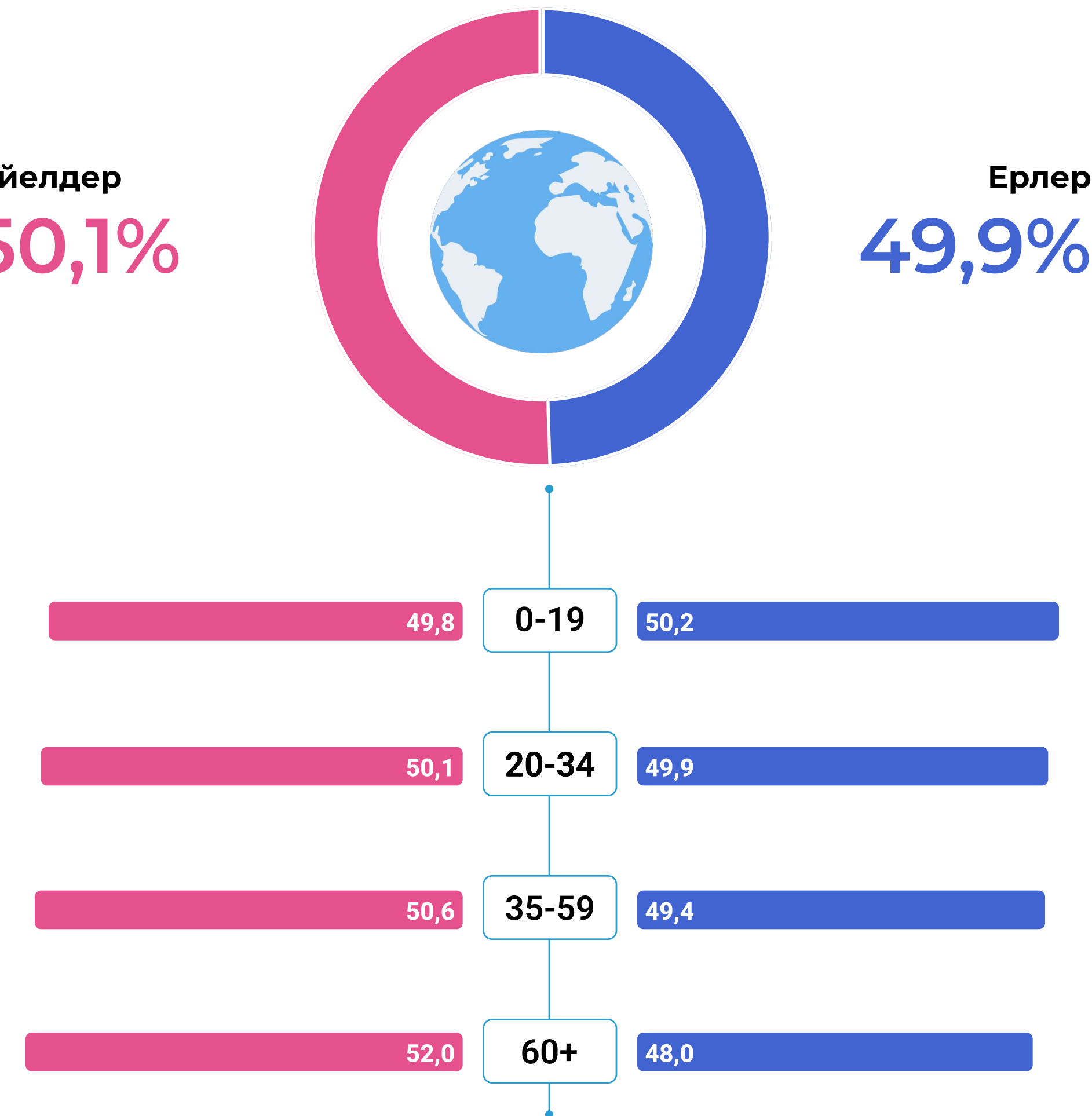
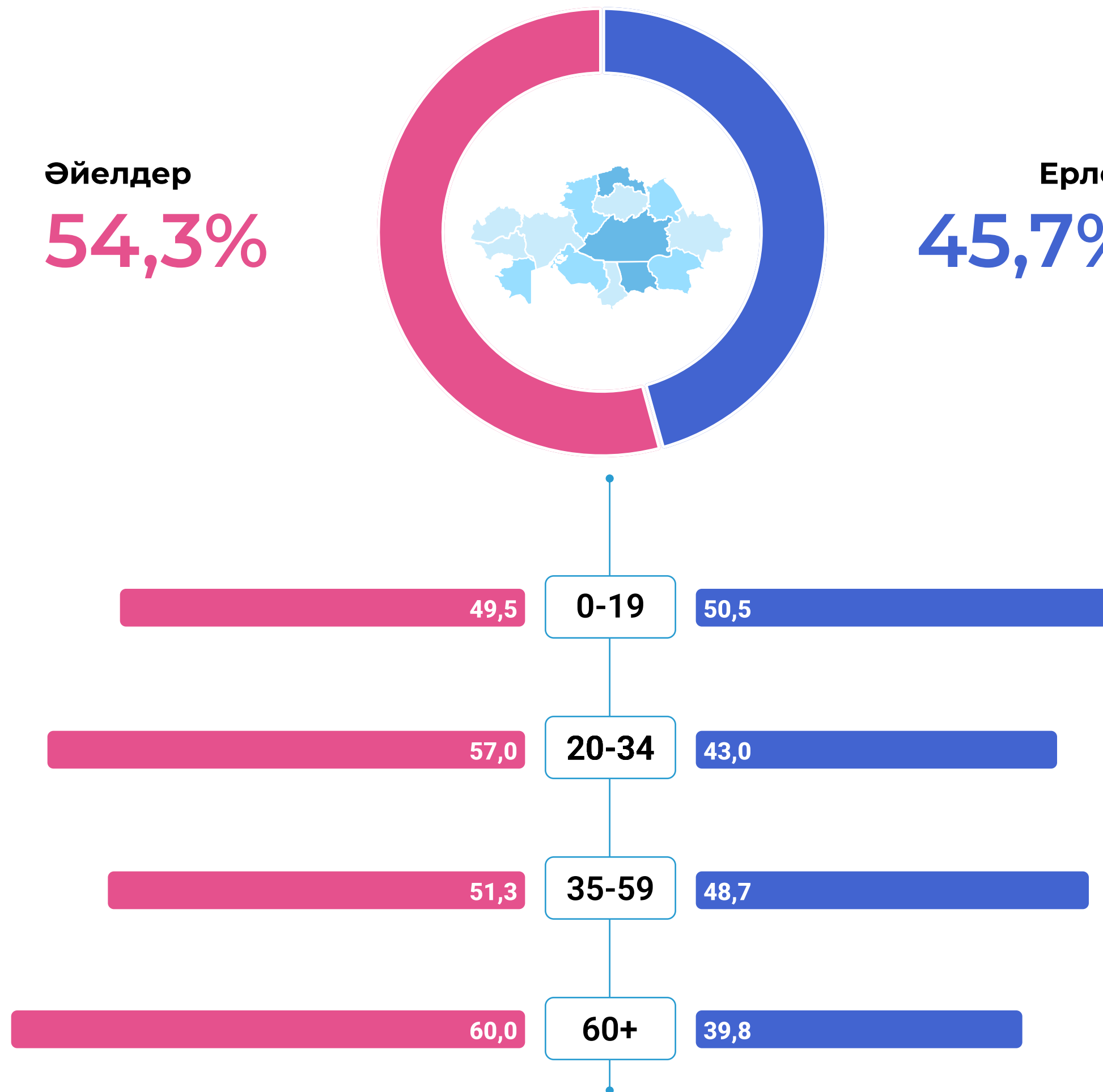
Жас топтары бойынша Қазақстанға сыртқы көші-қонның жалпы көлемі (адам,%)

ТМД елдерінің және басқа мемлекеттердің тұлғаларын (226 375 адам) қоса алғанда Қазақстан Республикасына сыртқы көшіп-қонушылардың жас құрылымы мен саны келесідей: 20% (46 359 адам) - балалар мен жасөспірімдер, 28% (62 405 адам) - жастар, 36% (82 518 адам) - орта жастағы ересектер, 16% (35 093 адам) - 60 жастан асқан қарт адамдар.

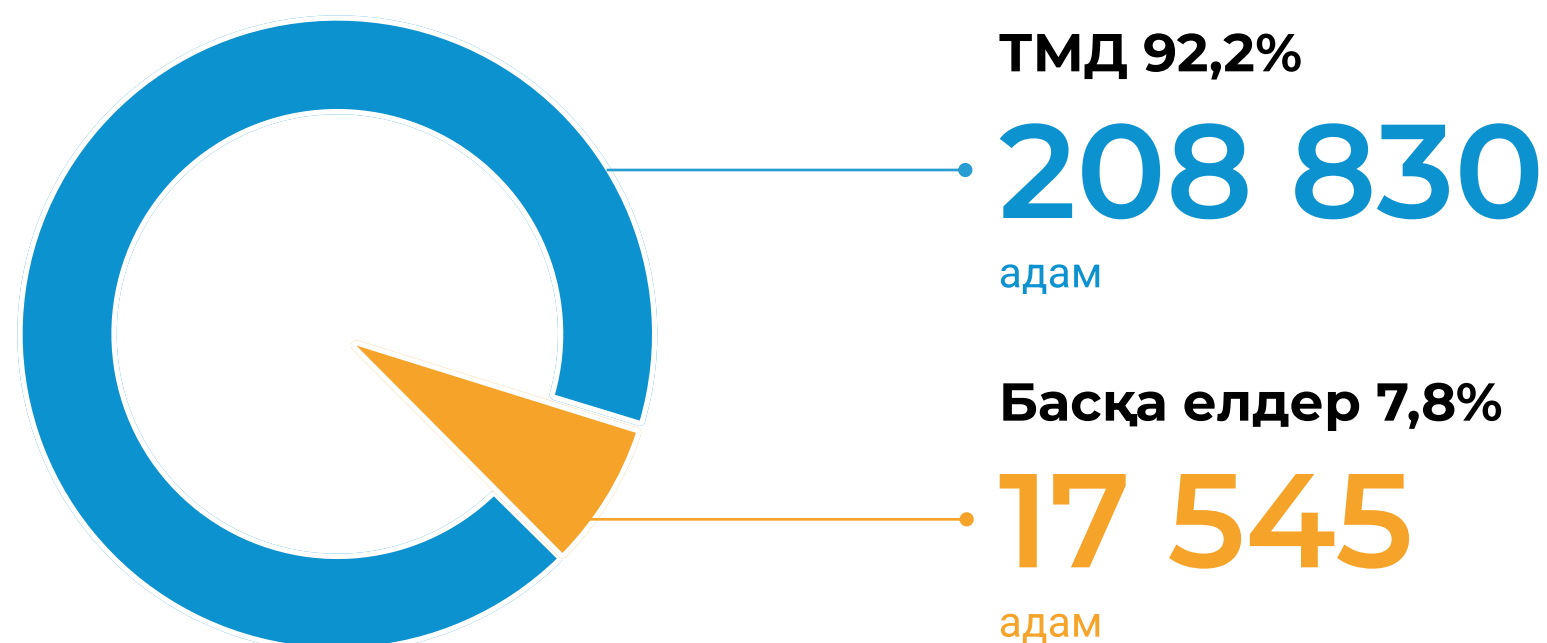
Жынысы бойынша Қазақстан шегінде қоныс аударған халықтың құрылымы

ТМД елдерінен және басқа елдерден қоныс аударған жынысы бойынша халықтың құрылымы

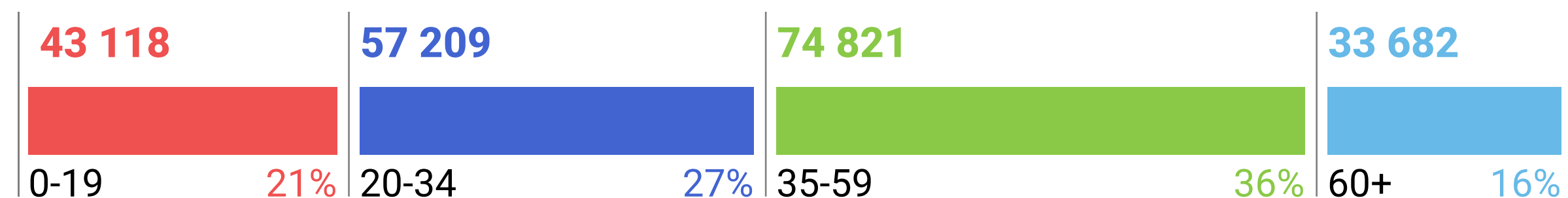

ТМД елдерінен және басқа елдерден Қазақстан Республикасына көші-қон (адам, %)

Сыртқы көшіп-қонушылардың жалпы санының 92% - (208 830 адам) ТМД елдерінен, ал 8% - (17 545 адам) басқа елдерден келді. Осылайша, Қазақстанға сыртқы көші-қонның негізгі бөлігін ТМД елдерінен келгендер құрайды.

ТМД елдерінен Қазақстанға жас топтары бойынша көші-қонның жалпы көлемінің құрылымы (адам,%)

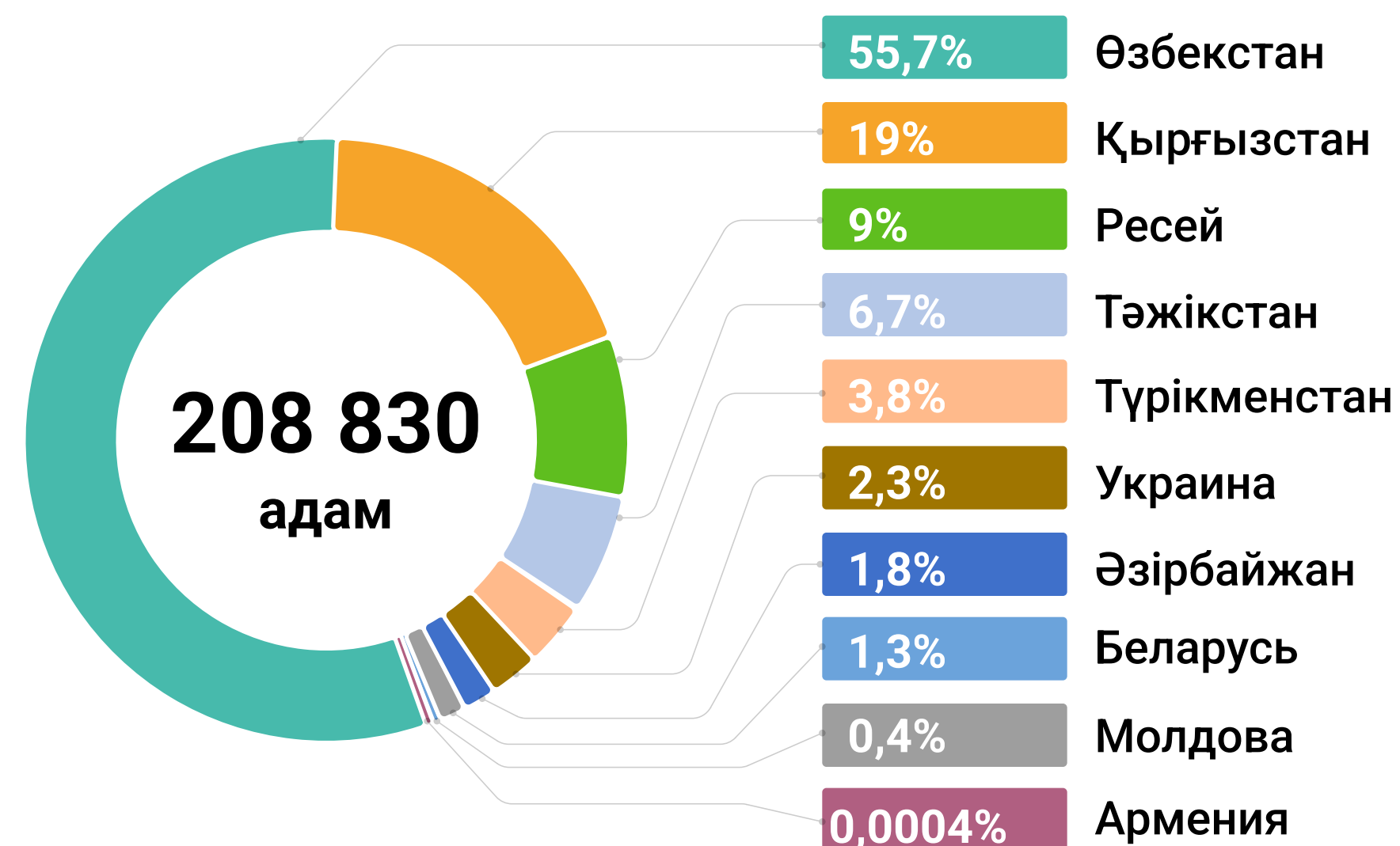

ТМД елдерінен келген көшіп-қонушылар арасында 21% (43 118 адам) балалар мен жасөспірімдер, 27% (57 209 адам) жастар, ал ТМД елдерінен келген көшіп-қонушылар арасында ең көп үлесті алатын жас тобын орта жастағы ересектер құрайды - 36% (74 821 адам), ең аз топты - 16% (33 682 адам), қарттар санаты құрайды.

ТМД елдерінен Қазақстан Республикасына қоныс аударушылардың этникалық құрылымы

2009-2021 жылдар аралығында Қазақстанда тұрақты тұруға ТМД елдерінен 208 830 адам тіркелді. Оның ішінде көп үлесін Өзбекстан азаматтары құрайды, олардың үлесіне ТМД елдерінен келген көшіп-қонушылардың 55,7% немесе 116 294 адам тиесілі. Екінші топты Қырғызстан азаматтары құрайды - 19% (39 698 адам).

ТМД-дан келген көшіп-қонушылардың үшінші үлкен тобын Ресей Федерациясының азаматтары құрайды, олардың ішінде Қазақстанда 18 798 адам тұрақты тұрғылықты жер алды, бұл ТМД елдерінен көші-қонның жалпы көлемінің 9% -ын құрайды. Төртінші топқа Тәжікстан азаматтары (13 917 адам) кіреді, олардың үлесіне ТМД елдерінен келген көшіп-қонушылардың жалпы санының 6,7% -ы тиесілі. Кейінгі топтардың үлесі 5% - дан аз. Келесі топтар кему ретімен: Түрікменстан, Украина, Әзірбайжан, Беларусь, Молдова және Армения азаматтары - 3,8%, 2,3%, 1,8%, 1,3%, 0,4% және сәйкесінше 0,0004%.

ХАЛЫҚТЫҢ ІШКІ КӨШІ-ҚОНЫ

283 540 адамды құрайтын Астана қаласының көші-қон саласы 11 негізгі ағыннан және "басқа өңірлер" деп белгіленген қалған 6 ағынның бір жиынтығынан тұрады. Астанаға ең үлкен көші-қон ағыны Ақмола облысының өзінен - 50 807 адам, одан кейін Астана қаласының ішінде - 45 441 адам, Қарағанды облысынан - 24 497 адам және Шығыс Қазақстан облысынан - 23 655 адам келген. Қалған 6 ағынның жиынтығы - 33 108 адамды құрайды.

Алматы қаласында 358 951 адамнан тұратын ең үлкен көші-қон ағыны бар. Бұл ағынның басым бөлігін 129 400 адамды құрайтын қала ішіндегі көші - қон айналымы құрайды. Одан кейін Алматы облысынан - 85 552 адам, Жамбыл облысынан - 27 949 адам және Шығыс Қазақстан облысынан - 25 567 адамды құрайтын өңіраралық көші-қон ағындары орын алуда. "Басқа өңірлер" деп аталатын 11 өңірдің жиынтығы 55 969 адамды құрайды.

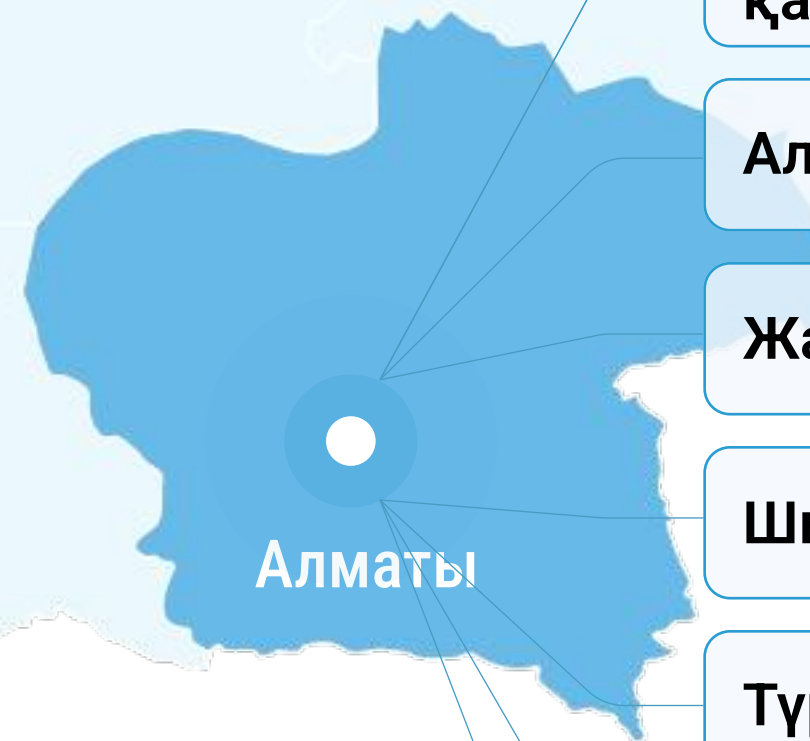
283 540 адам

Ақмола облысы	50 807 адам
Астана қаласы бойынша қалаішілік көші-қон	45 441 адам
Қарағанды облысы	24 497 адам
Шығыс Қазақстан облысы	23 655 адам
Қостанай облысы	19 141 адам
Түркістан облысы	18 430 адам

Жамбыл облысы	15 378 адам
Солтүстік Қазақстан облысы	14 587 адам
Алматы қаласы	14 341 адам
Павлодар облысы	13 226 адам
Қызылорда облысы	10 929 адам
Басқа өңірлер	33 108 адам

358 951 адам

Алматы қаласы бойынша қалаішілік көші-қон	129 400 адам
Алматы облысы	85 552 адам
Жамбыл облысы	27 949 адам
Шығыс Қазақстан облысы	25 567 адам
Түркістан облысы	21 832 адам
Қызылорда облысы	12 682 адам
Басқа өңірлер	55 969 адам

ХАЛЫҚТЫҢ ІШКІ КӨШІ-ҚОНЫ

181 958 адам

Шымкент қаласы бойынша қалаішілік көші-қон **87 386 адам**

Түркістан облысы **76 144 адам**

Қызылорда облысы **3 968 адам**

Жамбыл облысы **3 917 адам**

Алматы қаласы **1 972 адам**

Алматы облысы **1 775 адам**

Астана қаласы **1 400 адам**

Қарағанды облысы **1 197 адам**

Басқа өңірлер **4 199 адам**

Қазақстандағы соңғы ірі көші-қон орталығы - көлемі бойынша үшінші қала, Шымкент болып табылады, ондағы көші-қон қорының саны 181 958 адам. Бұл қордың басым бөлігін қаладағы ішкі көші - қон құрайды - 87 386 адам, одан кейін Түркістан облысы - 76 144 адам, Қызылорда және Жамбыл облыстары - сәйкесінше 3 968 адам және 3 917 адам. Қалған 9 өңірден көші-қон ағынының жиынтығы 4 199 адамды құрайды.

286 186 адам құрайтын айтарлықтай көші-қон ағыны байқалатын және қалаға жатпайтын жалғыз әкімшілік аймақ – Алматы облысы болып табылады. Көші - қон ағынының басым бөлігі облыстағы ішкі көші - қонға тиесілі, ол 66% немесе 187 965 адамды құрайды, одан кейін Алматы қаласы - 34 861 адам және Шығыс Қазақстан - 17 392 адам. Қалған 13 өңірден өңірден тұратын ағынының жиынтығы 34 709 адамды құрайды.

286 186 адам

Алматы облысы бойынша ішкі көші-қон **187 965 адам**

Алматы қаласы **34 861 адам**

Шығыс Қазақстан облысы **17 392 адам**

Жамбыл облысы **11 259 адам**

Басқа өңірлер **34 709 адам**

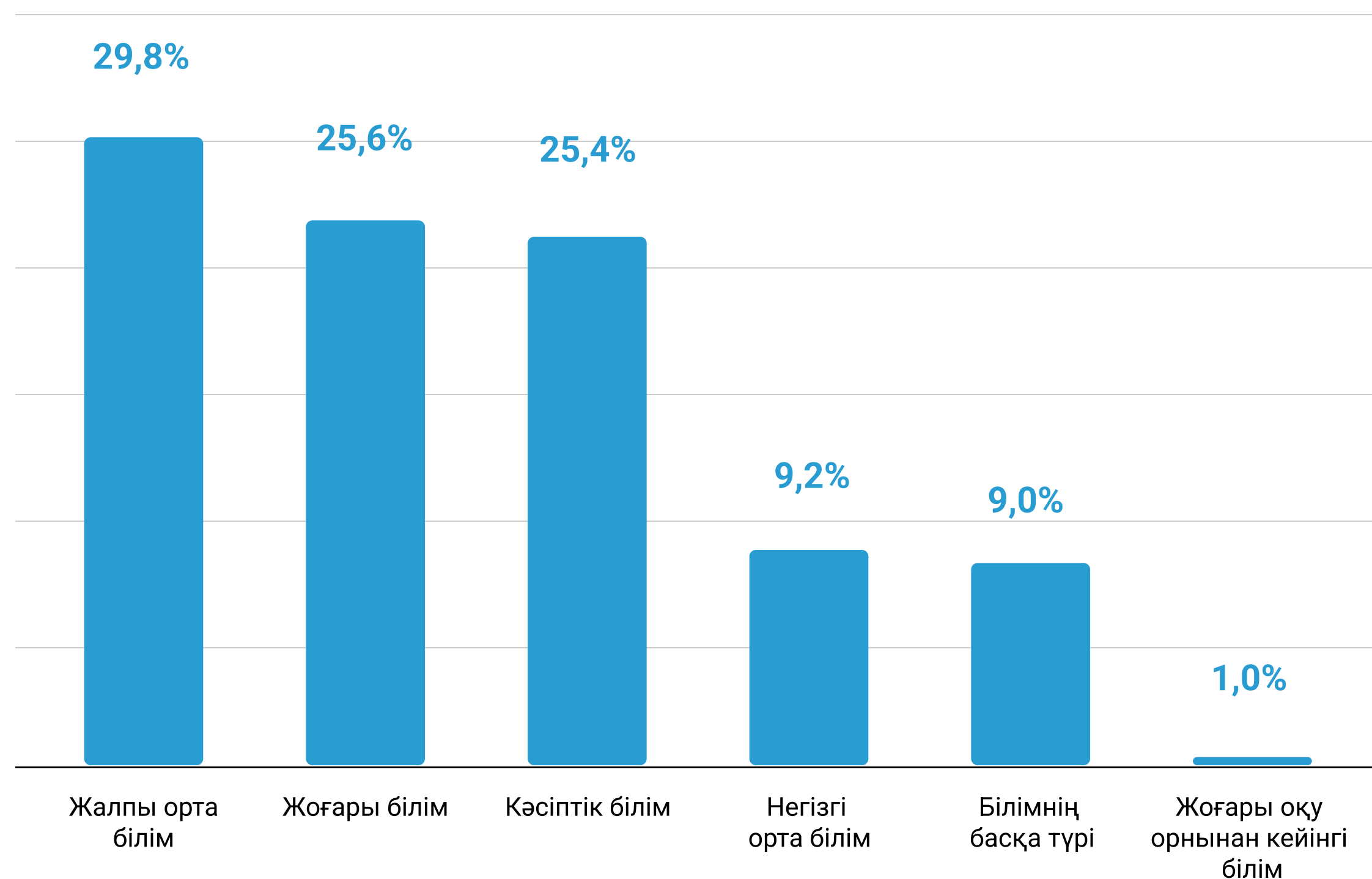
Шымкент

Алматы облысы

БІЛІМІ

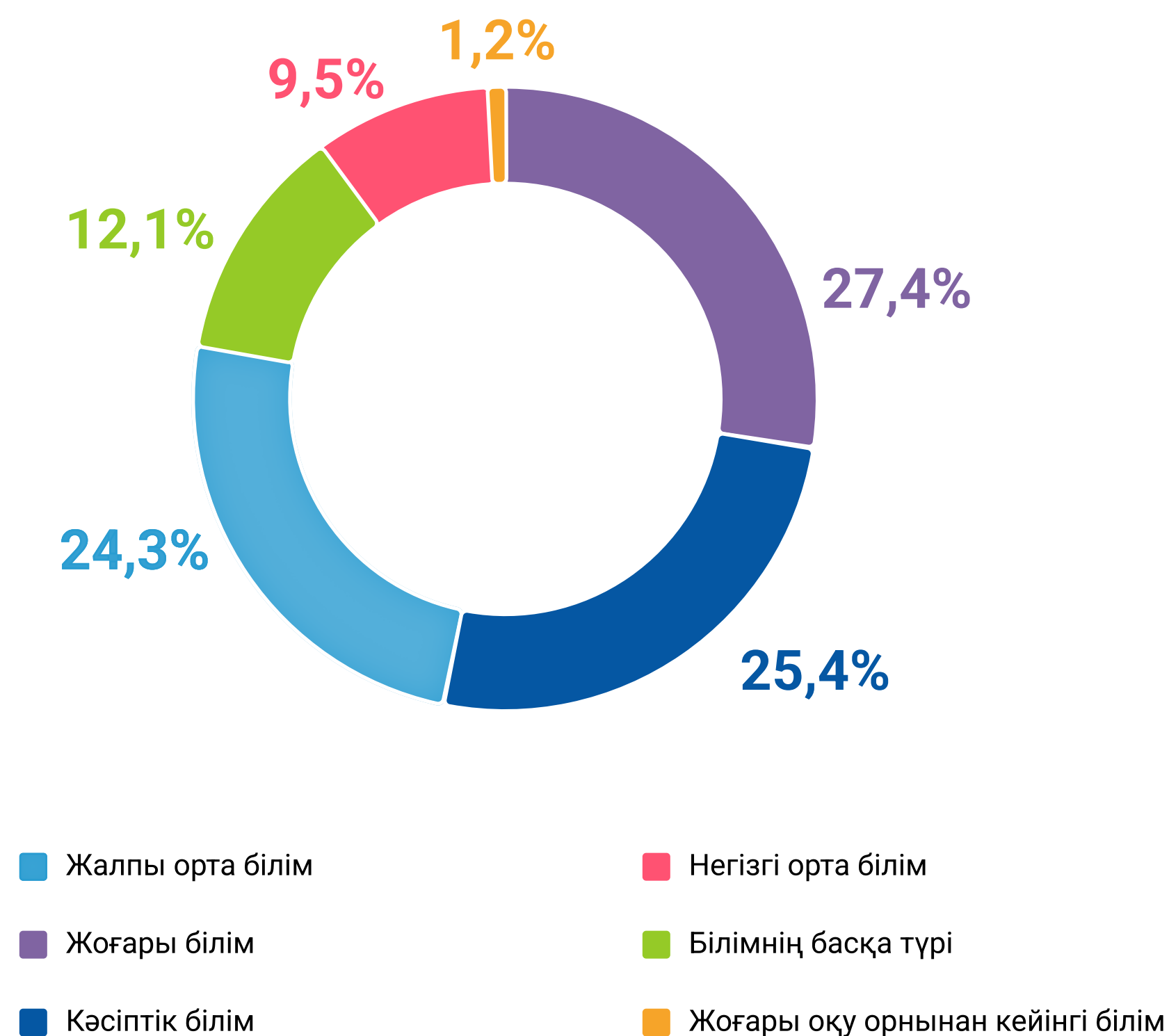
Сыртқы және ішкі көшіп-қонушылардың жалпы санынан (2 798 122 адам) 2 770 506 адам - 10 және одан жоғары жаста. Оның ішінде 2 745 452 адам (99%) әртүрлі білім деңгейіне жеткен. Олардың 30%-ға жуығының жалпы орта білімі бар, әрбір төртінші адамның жоғары білімі бар, соншасында - кәсіптік білімі бар, оннан бір бөлігі негізгі орта білімі бар және тек 1%-да (26 928 адам) жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар.

Қазақстандағы сыртқы және ішкі көшіп-қонушылардың білім деңгейі

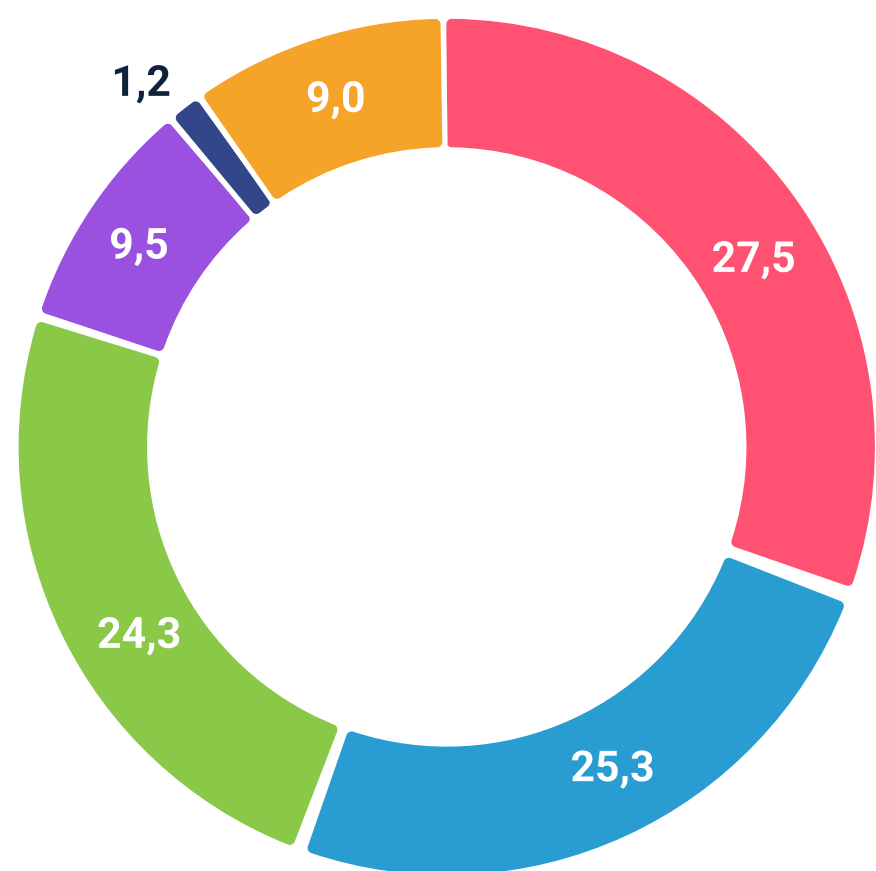
226 375 сыртқы көшіп-қонушылардың қатарынан (ТМД елдерінен және басқа елдерден) 211 834-і (94%) 10 және одан жоғары жастағы адамдар санын құрайды. Оның 58 120 адамында (27,4%) жоғары білім бар, әрбір төртінші адамның кәсіптік білімі және жалпы орта білімі бар, оннан бір бөлігінде негізгі орта білімі бар және сыртқы көшіп-қонушылардың тек 1,2%-нда (2538 адам) жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар.

Білім деңгейі бойынша ТМД елдерінен және басқа елдерден жалпы сыртқы көші-қон

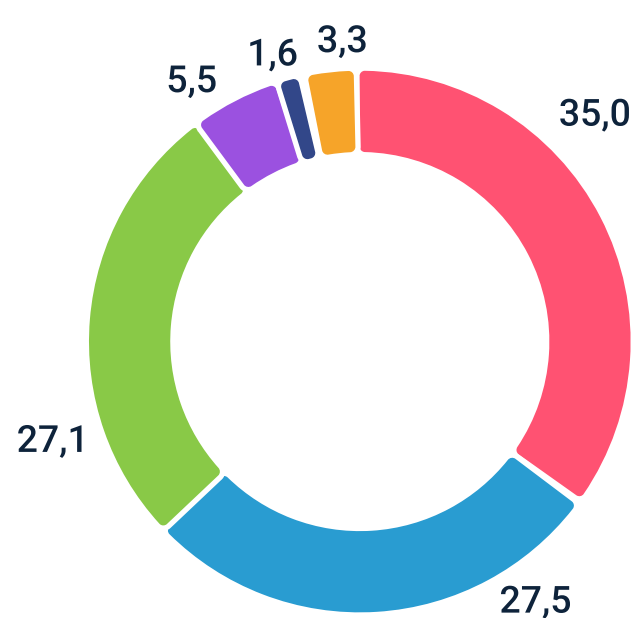
БІЛІМІ

ТМД елдерінен келген көшіп-қонушылардың білім деңгейі (%)

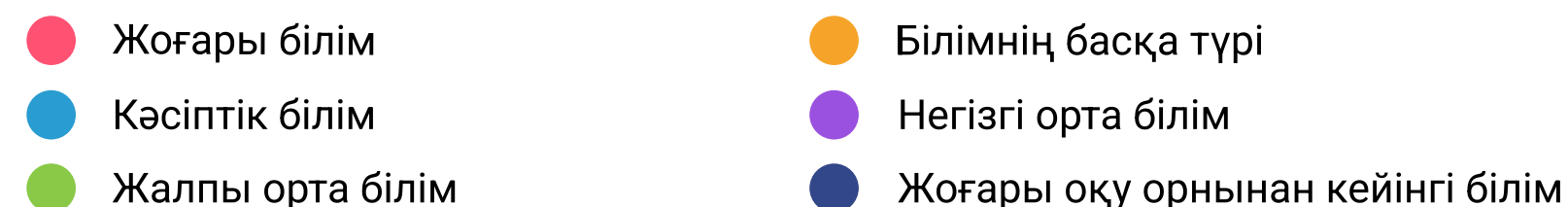

ТМД елдерінен 10 және одан жоғары жастағы барлық көшіп-қонушылар (194 409 адам) көпшілігінің - 27,5% (53 404 адам) жоғары білімі бар, олардың рейтингісінде кәсіптік және жалпы орта білімі бар көшіп-қонушылар - 25,3% (49 142 адам) және 24,3% (47 301 адам), негізгі орта білімі бар - 9,5% (18 542 адам) және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар – 1,2% (2 332 адам). ТМД елдерінен келген әрбір он бірінші адамда білімнің басқа түрі бар.

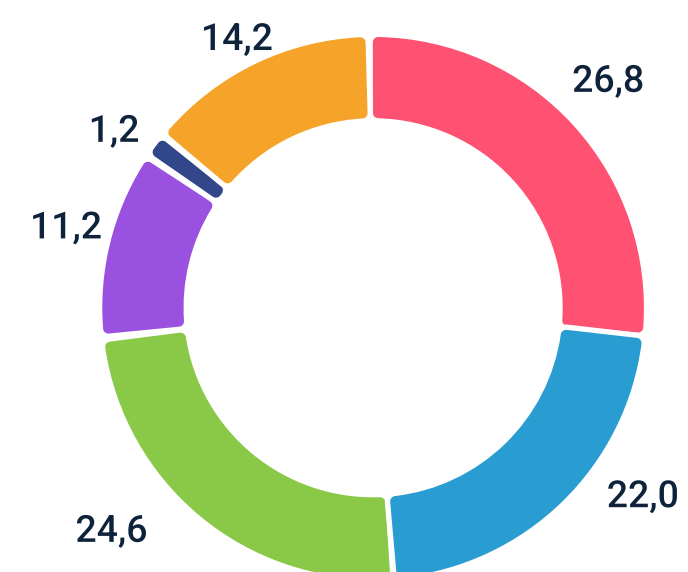
Тәжікстаннан келген көшіп-қонушылардың білім деңгейі (%)

Тәжікстаннан келген көшіп-қонушылардың (13 872 адам) білім деңгейі бойынша бөлінуі шамамен ұқсас құрылымына ие болғанымен, олардың пропорционалды бөлінуі келесімен ерекшеленеді. Тәжікстаннан келгендер жоғары білімді көшіп-қонушылардың ең көп үлесін, атап айтқанда 35%-ды құрайды. ТМД елдерінен келген басқа негізгі көшіп-қонушылар топтарымен салыстырғанда олардың арасында жоғары білімі бар адамдардың тиісті үлес салмағы 28%-ға жетпейді. Кәсіптік білімі бар адамдардың екінші үлкен тобы – 27,5% (3 818 адам), орта білімі бар адамдар-27,1% (3 754 адам). Ең кіші топтарға негізгі орта - 5,5% (762 адам) және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар 1,6% (223 адам) адамдар кіреді.

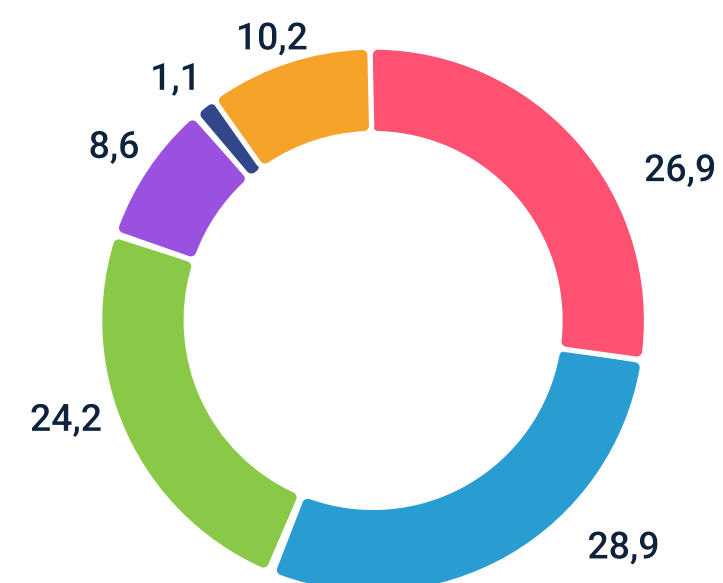

Өзбекстаннан келген көшіп-қонушылардың білім деңгейі (%)

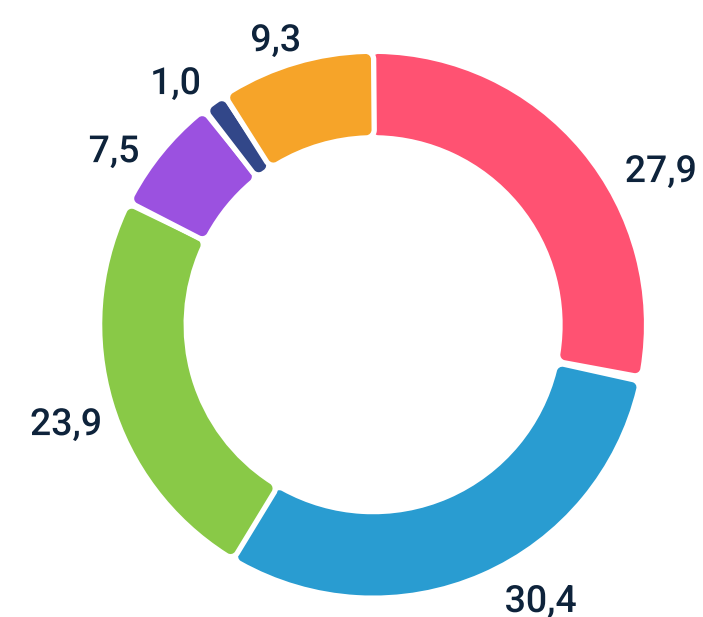
ТМД елдерінен Қазақстанға қоныс аударушылардың ең көп тобын Өзбекстан азаматтары құрайды (103 676 адам), оның 26,8% -нда (27 819 адам) жоғары білімі, 24,6% -нда (25 514 адам) - жалпы орта білімі және 22%-нда (22 788 адам) кәсіптік білімі бар. 11,2% (11 564 адам) негізгі орта және 1,2% (1 268 адам) - жоғары оқу орнынан кейінгі білімге ие. Әрбір жетінші адамда білімнің басқа түрі бар.

Қырғызстаннан келген көшіп-қонушылардың білім деңгейі (%)

Қырғызстаннан келген көшіп-қонушылар арасында білім деңгейі бойынша ең үлкен топты (37 299 адам) кәсіптік білімі бар адамдар құрайды – 28,9% (10 795 адам), содан кейін жоғары білімі барлар – 26,9% (10 026 адам) және жалпы орта білімі барлар - 24,2% (9 040 адам). Ең кіші топтар негізгі орта білімі барлар – 8,6% (3 208 адам) және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі барлар – 1,1% (427 адам) құрайды. Сонымен қатар, әрбір оныншы адамның басқа білім түрі бар.

Ресейден келген көшіп-қонушылардың білім деңгейі (%)

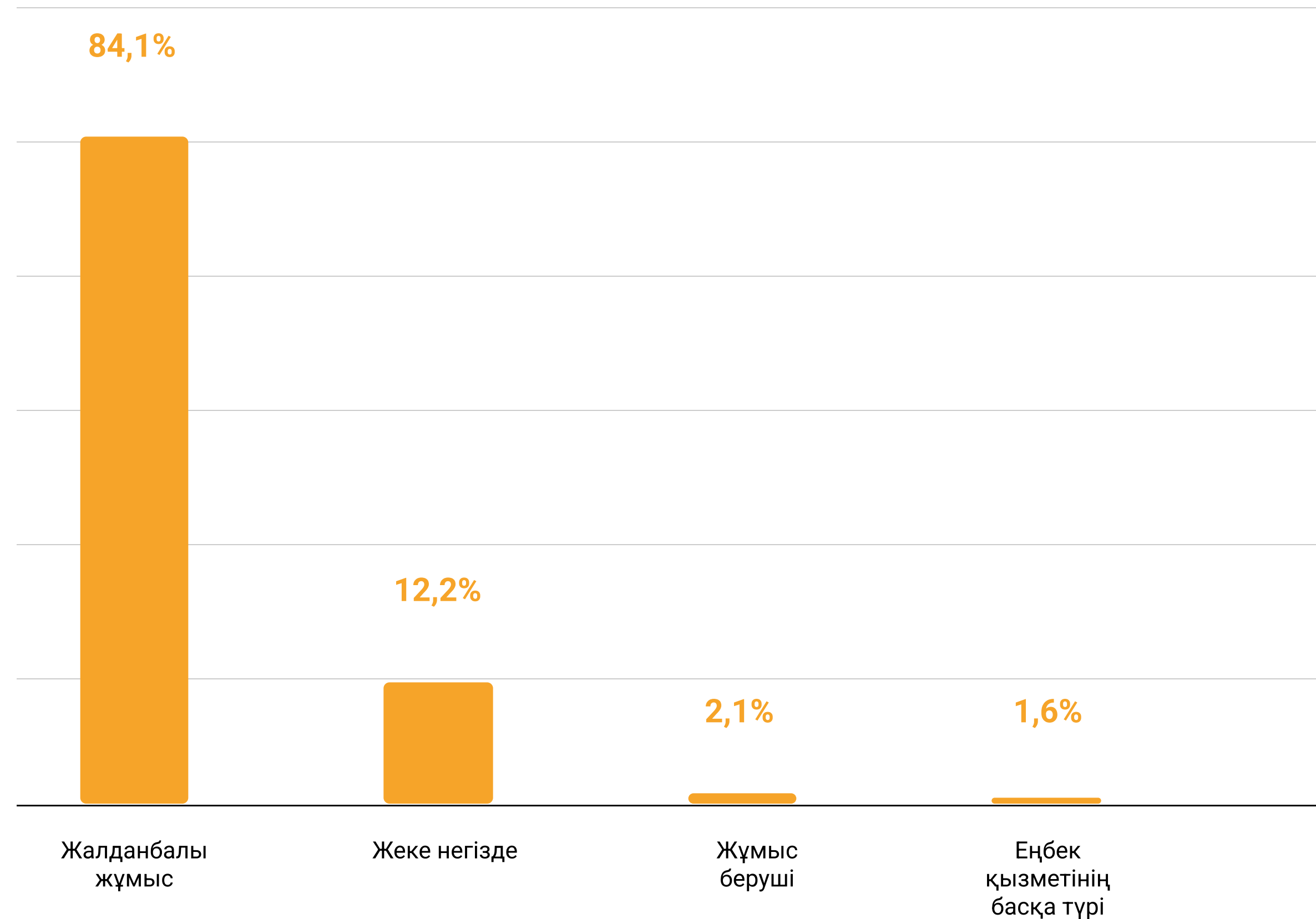
Көшіп-қонушылардың саны бойынша үшінші топты әртүрлі білім деңгейлерінің ұқсас бөлінуімен Ресей Федерациясынан келгендер (18 652 адам) құрайды. Ең көп – кәсіптік білімі бар топ - 30,4% (5 662 адам), содан кейін - жоғары, жалпы орта және негізгі орта білімі барлар. Бұл санаттар сәйкесінше 27,9% (5,210 адам), 23,9% (4,455 адам) және 7,5% (1,391 адам) құрайды. Ең саны аз топ - жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар адамдар (1%).

ЖҰМЫСБАСТЫЛЫҚ

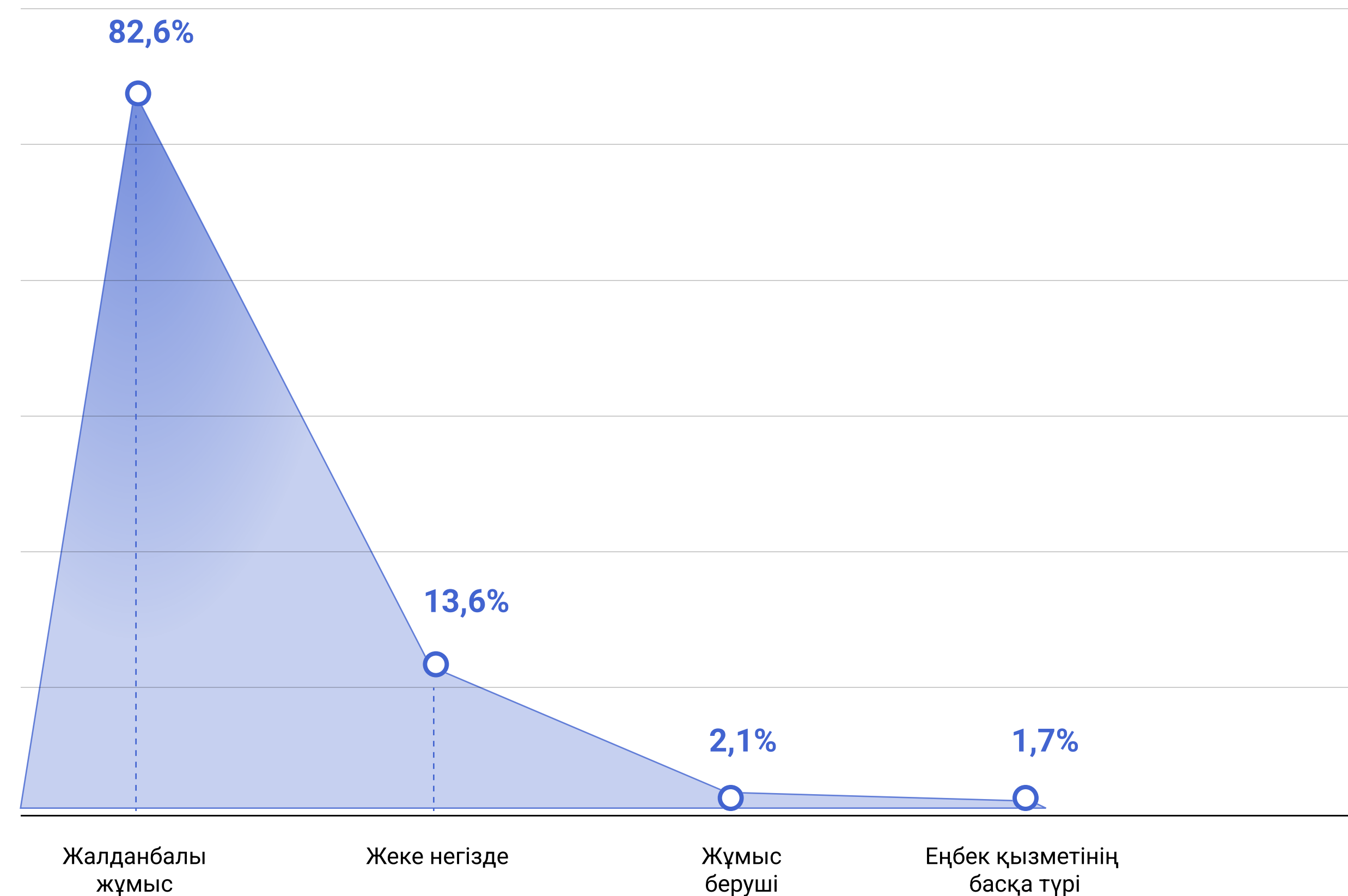
Қазақстанға келген және оның ішінде қоныс аударған 15 және одан жоғары жастағы халықтың жалпы саны 2 621 382 адамды (93,7%) құрады. Оның ішінде 1 940 936 адам (74%) еңбек қызметімен айналысады. Жұмыспен қамтылғандардың 84,1%-ы жалданбалы жұмыс істейді, әрбір сегізіншісі өз бетінше қызметпен айналысады және 2,1%-ы (40 032 адам) жұмыс берушілер болып табылады.

Сыртқы және ішкі көшіп-қонушылардың еңбек қызметінің түрлері бойынша жұмыспен қамтылуы

ТМД елдерінен және басқа елдерден келген 226 375 сыртқы көшіп-қонушылардың 15 және одан жоғары жастағы адамдар саны 196 677 адамды құрады (87%). Оның ішінде 134 989 адам (68,6%) еңбек қызметімен айналысады, олардың басым бөлігі жалданбалы жұмыс істейді (111 494 адам), жетінші бөлігі жеке негізде жұмыс істейді (18 385 адам) және 2,1% жұмыс берушілер болып табылады.

ТМД елдерінен және басқа елдерден Қазақстанға қоныс аударған халықты еңбек қызметінің түрлері бойынша жұмыспен қамту

ЖҰМЫСБАСТЫЛЫҚ

ТМД елдерінен және басқа елдерден Қазақстанға қоныс аударған халықтың экономикалық қызмет түрлері бойынша жұмыспен қамтылуы (%)

ТМД елдерінен және басқа елдерден Қазақстанға қоныс аударған халықтың еңбек қызметімен айналысатын 134 989 адамның 16,1%-ы көтерме-бөлшек саудада жұмыс істейді (21 732 адам), әрбір алтыншы адам ауыл, орман және балық шаруашылығында жұмыс істейді (20 990 адам), оннан бір бөлігі өнеркәсіпте жұмыс істейді (14 569 адам) және құрылыста 8%-дан (11 116 адам), басқа да қызмет түрлерін ұсынуда (10 702 адам) және білім беруде (10 521 адам), көлік қызметтері саласында - 7 319 адам (5,4%).

